

תת"ע 4523/12/12 - מדינת ישראל נגד י.א.

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים
תת"ע 4523-12-12 מדינת ישראל נ' א'

בפני כב' השופטת מרים קסלסי
בעניין: מדינת ישראל

נגד
י.א.

ע"י ב"כ עוה"ד חני דוד
(סנגוריה ציבורית)

גזר דין

העבר והעבירה

1. ביום 7/11/12 בצומת הרחובות לינקולן דוד המלך בירושלים, הנאשם נהג ללא רישיון נהיגה תקף לסוג הרכב בו נהג. זו לו העבירה השלישית מסוגה. הראשונה נעברה ב-2007 שם נדון למאסר על תנאי, בשניה ב-21/4/10, שהה במעצר ולאחריו במסגרת הסדר טיעון נדון ל-2,000 ₪ קנס, פסילה בת 3 חודשים, פסילה על תנאי בת 3 חודשים ומאסר על תנאי בן 7 חודשים למשך 3 שנים. שני התנאים ברי הפעלה.
2. הנאשם נעדר עבר פלילי. במהלך השנה שחלפה מאז שננקטו ההליכים נגדו ועד לימים ספורים לפני מתן גזר הדין, פעל הנאשם להוצאת רישיון נהיגה, הדבר היה כרוך בסילוק חובותיו בהוצל"פ ועמידה במבחני משרד הרישוי, לבסוף הצליח לתקן מחדלו והציג בפני רישיון נהיגה.

טיעוני הצדדים לעונש

3. המאשימה מבקשת להפעיל תנאי המאסר בן ה-7 חודשים ולהשית על הנאשם מאסר במצטבר להפעלת התנאי, פסילה, פסילה על תנאי וקנס.
4. הנאשם מבקש שבית המשפט ישתמש בסמכותו ויארץ התנאי, כשהוא מתחייב ש"בחיים" לא ינהג ללא רישיון. לבית המשפט הוגשה חוו"ד עובדת סוציאלית פרטית לפיה מסכת חייו של הנאשם היתה ועודנה קשה. הוא גדל בבית דתי, זרם דתי קיצוני, הוצא מבית משפחתו בגיל 11 בשל פרשת אלימות, שהה אצל משפחת אומנה ומגיל 17 ועד היום (בן 22) מתגורר לסירוגין במקומות שונים, ללא כתובת קבועה. הוא עובד בשיפוצים באופן מזדמן, כשלאחרונה נולד לו בן. רישיונו של הנאשם הוגבל בשל חובות לבנק ולחברת סלולר.

5. לדעת עו"ס חל שינוי בתפיסתו של הנאשם, בעקבות הולדת בנו והיא ממליצה לבנות תכנית טיפולית, אם במסגרת שירות המבחן ואם במסגרת המרפאה לטיפול בבריאות הנפש, בשל כך שהוא חשוף לבעיות נפשיות, לאור התקפים פסיכוטיים ומחלות נפש של מי מבני משפחתו שאושפזו בעבר.

הארכת תנאי - אימתי?

6. הכלל הוא שיש להפעיל התנאי, שאם לא כן ייאבד ערכו ההרתעתי, יחד עם זאת, **סעיף 56(א) לחוק העונשין תשל"ז - 1977** מאפשר הארכה/חידוש התנאי מטעמים שיירשמו ובית המשפט העליון מסביר כי "**הוראה זו... באה לעולם, מאחר ונוצרים מקרים בהם הפעלת המאסר על תנאי שנקבע קודם לכן נוגד את הצדק, במידה כזו שאף שנתמלאו תנאי ההפעלה, מן הראוי שלא להפעילו באותו מועד"** (רע"פ **4015/98 אלימלך אליהו נ' מדינת ישראל**).

7. סקירת הפסיקה מלמדת כי במקרים בהם הנאשם השתקם (בד"כ מסמים), או כאשר התנאי בלתי מידתי, או שחלף זמן רב בין העבירות, הוארך התנאי.

המושג "שיקום" אינו מוגדר בחוק העונשין אולם הוא מתייחס לשינוי תודעתי בקרב מבצע העבירה, שינוי המאפשר במבט צופה פני עתיד, לשער כי העבריין לא ישוב לביצוע עבירות דומות. מי שעמל קשות להוצאת רישיון נהיגה, סביר כי ישמור עליו מכל משמר לבל יוגבל או ייפסל.

8. לולא תנאי המאסר התלוי ועומד נגד הנאשם, מתחם הענישה לגבי מי שפעם שלישית עובר עבירה דומה, אולם לאחריה מתקן מחדלו, הוא מאסר לתקופה של שבועות ספורים עד 4 חודשים. מנקודת מבט זו, ברור כי תנאי מאסר בן 7 חודשים, המתייחס לעבירה השניה הוא ארוך ומשמעותי, שלא לומר בלתי מידתי. מצד שני, תנאי להארכה או חידוש התנאי הוא אי השתתת מאסר על העבירה הנוכחית. אין אפשרות על פי הדין הקיים להפעיל התנאי בחלקו, וכך מצויים בתי המשפט לא פעם בהתלבטות אמיתית כיצד מצד אחד ישיתו עונש ראוי לעבירה הנוכחית ומצד שני לא יחבלו במאמצי השיקום של הנאשם - אם יופעל התנאי כפי שהוא.

על כך העיר בית המשפט העליון **ברע"פ 6115/00 5798/99 סעיד ריזי נ' מדינת ישראל** כי:

"ראוי להימנע מהטלת מאסר מותנה שתוצאתו תהיה קשה עד כדי היותה בלתי מידתית הן ביחס לעבירה הראשונה והן ביחס לעבירה הנוספת".

9. באת כוח הנאשם הפנתה למספר פסקי דין, בהם הוארך תנאי המאסר, כמו:

עפ"ת 5303-09-10 אוחנינה (19/10/10) שם הנאשם היה בעיצומו של הליך שיקומי מסמים, או **עפ"ת(ב"ש) 2826-08-10 ליהמן**, שם הסתפק בית המשפט במעצר שריצה ובהשתת 500 שעות של"צ יחד עם רכיבי עונש נוספים.

בעפ"ת(מרכז) 39710-04-11 כהן (30/5/11), לאחר התלבטות הוארך התנאי מהטעם כי חלף זמן מאז ביצוע

עמוד 2

העבירה וכי בית המשפט שוכנע בשינוי דרכו של הנאשם (נשוי, יציב בעבודתו, ללא קשר עם העולם העברייני).

על פסקי דין אלו ניתן להוסיף ולציין גזרי דין מהעת האחרונה כמו: **ת"פ 9186-01-12 מדינת ישראל נ' מזרחי** (10/12/13), **3577/09 מדינת ישראל נ' דישי ופ"ל(ים) 5084-04-12 מדינת ישראל נ' עבאדין** (18/2/14), שניתנו על ידי.

לסיכום

10. לאחר ששקלתי טיעוני הצדדים ולאור האמור לעיל, ומשלא ניתן להפעיל התנאי באופן חלקי, הגעתי למסקנה ולא בלי התלבטות, כי יש מקום לחדש התנאי לשנתיים נוספות. אם הנאשם ישוב ויעבור עבירה דומה, כי אז התנאי יהא חב הפעלה.

על מנת שלא יצא חוטא נשכר, החמרתי עם הנאשם ברכיב הקנס שניתן להמרה במאסר, מבלי שהדבר יפגע בהחלטה לחדש את תנאי המאסר.

11. אשר על כן אני דנה את הנאשם לעונשים הבאים:

· **מחדשת תנאי המאסר בן 7 חודשים** שהושת על הנאשם בתיק **4965-04-10** מיום 4/5/10, **לשנתיים נוספות מהיום.**

· **מורה על פסילה מלקבל רישיון נהיגה למשך 3 חודשים.** מפעילה **בחופף** תנאי פסילה בן 3 חודשים אשר הושת על הנאשם בתיק **4965-04-10**. הנאשם יפקיד רישיונו עד לא יאוחר מיום 24/4/14.

· **קנס בסך ₪ 10,000** או **10 ימי מאסר תמורתם.** הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים, החל מיום 24/4/14.

אני מודעת לכך שמדובר בקנס גבוה ביחס ליכולתו הכספית של הנאשם וביחס לקנסות המושתים על נאשמים כדוגמת הנאשם שבפני, אולם כאמור לעיל, אותם נאשמים ריצו עונשי מאסר בנוסף לקנס. משניצל הנאשם בעור שינוי ממאסר בן 7 חודשים, ומשלא נפסל רישיונו לתקופה העולה על זו שמנויה בתנאי שהופעל, על מנת שיוכל לשוב ולחדשו בעתיד הנראה לעין, הקנס הוא העונש הממשי היחיד הנוגע לעבירה הנוכחית.

הנאשם רשאי בכל עת, בטרם הקנס יצבור ריביות פיגורים ויועבר למערכת גביית קנסות, להודיע כי ברצונו להמיר הקנס ל- 10 ימי מאסר.

זכות ערעור בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, 24 פברואר 2014, בנוכחות הצדדים.